Υποκινούμενες οι διαμ

● Του Διονύση Μακρή

Με ψυχραιμία φαίνεται να παρακολουθεί και να αντιμετωπίζει τη διαμορφωθείσα εκκλησιαστική κατάσταση για την Ορθόδοξη Εκκλησία στους Αγίους Τόπους ο Πατριάρχης Ιεροσολύμων Διόδωρος. Η διαδοχολογία, που αναπτύσσεται εξ αφορμής της σοβαρής ασθένειάς του, αλλά και οι διαμαρτυρίες των Αράβων Ορθοδόξων για τη συμφωνία ενοικίασης εκκλησιαστικών οικοπέδων στο Ισραήλ, δεν τον ανησυχούν. Ο ίδιος δηλώνει πως δεν πρόκειται να παραιτηθεί, ενώ απαντά ειλικρινά για τα αίτια που οδήγησαν το Πατριαρχείο στην ενοικίαση της περιουσίας του. Επιπλέον θεωρεί υποκινούμενες τις διαμαρτυρίες των Αράβων. Μιλά επίσης για τις εορταστικές εκδηλώσεις που προγραμματίζονται για τα 2.000 χρόνια από τη γέννηση του Χριστού. Μιλά ακόμη για τις σχέσεις με το Φανάρι και τον Οικουμενικό Πατριάρχη, για τις σχέσεις με την Αθήνα και τον νέο Αρχιεπίσκοπο, ενώ επιμένει στην τακτική τής μη συμμετοχής του Πατριαρχείου Ιεροσολύμων στους διαλόγους με το Βατικανό.

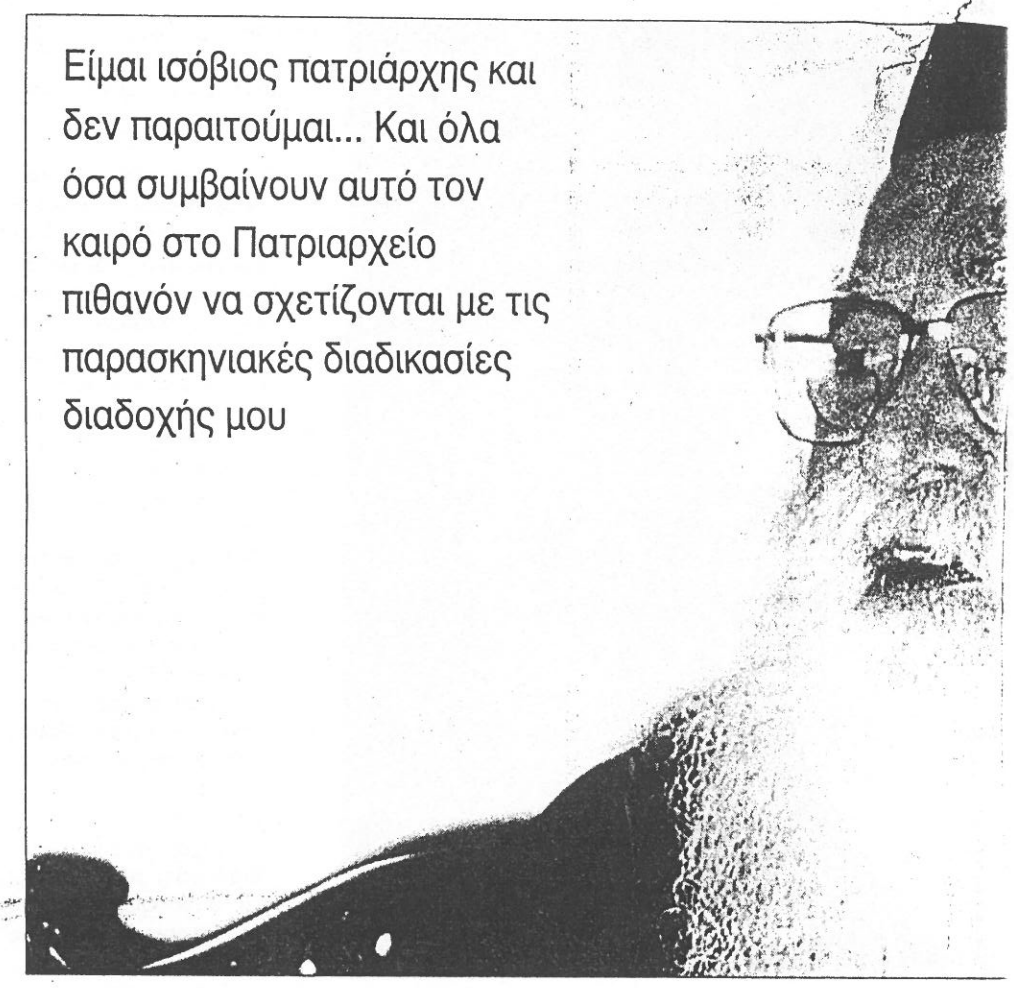

Είμαι ισόβιος πατριάρχης και δεν παραιτούμαι... Και όλα όσα συμβαίνουν αυτό τον καιρό στο Πατριαρχείο πιθανόν να σχετίζονται με τις παρασκηνιακές διαδικασίες διαδοχής μου

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ ΔΙΟΔΩΡΟΣ

Μακαριότατε, ας αρχίσουμε τη συνέντευξη από τον εορτασμό των 2.000 χρόνων, τον οποίο περιμένει όλο το χριστεπώνυμο ορθόδοξο πλήρωμα, και την κορύφωση των εκδηλώσεων που θα γίνει στα Πανάγια Προσκυνήματα.

- Το Πατριαρχείο μας έχει αναλάβει αυτή την ευθύνη για τον εορτασμό το μεγάλο των 2.000 ετών της ιδρύσεως των Παναγίων Προσκυνημάτων στα Ιεροσόλυμα. Για το σκοπό αυτό επανειλημμένως έχω συγκαλέσει την Αγία και Ιερά Σύνοδο, η οποία θα αποφάσιζε για το λαμπρότερο, όσο το δυνατό, εορτασμό των 2.000 ετών. Βεβαίως, γνωρίζετε τη σημασία των Παναγίων Προσκυνημάτων. Γνωρίζετε ότι τα Πανάγια Προσκυνήματα δεν είναι κάτι που μας ενδιαφέρει μόνο από εθνικής πλευράς, είναι κάτι που έχει τη σημασία του και από εθνικής αλλά και από θρησκευτικής πλευράς. Επί 2.000 χρόνια η αγιοταφική αδελφότης με αρχηγό τον εκάστοτε Πατριάρχη Ιεροσολύμων κατόρθωσε να τα κρατήσει αυτά ελληνικά. Και πιστεύω με τη δύναμη του Θεού να εξακολουθήσει να κατέχει το μεγάλο αυτό προνόμιο να είναι οι Έλληνες ιδιοκτήτες, οι κτήτορες αλλά και οι φύλακες του μεγάλου αυτού μνημείου.

Είπατε, Μακαριότατε, να διατηρηθούν ελληνικά. Τελευταίως στα Ιεροσόλυμα υπήρχε ένας ξεσηκωμός των Αράβων Ορθοδόξων εναντίον του Πατριαρχείου, πιστεύετε ότι ήταν υποκινούμενος, και από ποιους;

- Από ποιους δεν μπορώ να πω ξεκάθαρα, αλλά ότι ήτο υποκινούμενος, ήτο. Η σημασία του ήτο μεγάλη αλλά και το Πατριαρχείο με τους ολίγους μοναχούς που διαθέτει, αντέκρουσε τους εχθρούς της αδελφότητος, τους εχθρούς του Πατριαρχείου και πιστεύω, είμαι βέβαιος δηλαδή, ότι νέφος ήτο και διαλυθεί. Αυτοί θα επανέλθουν σύντομα.. Τα πανάγια προσκυνήματα έχουν ιστορία. Δεν υπάρχει φόβος. Ουδείς φόβος υπάρχει.

Υπάρχει το προηγούμενο της αραβοποίησης του Πατριαρχείου Αντιοχείας.

- Το ζήτημα του Πατριαρχείου Αντιοχείας δεν προήλθε μόνο από τους Άραβες, είτε από τους Εγγλέζους, είτε από τους Ρώσους. Προήλθε και απ' αυτούς τους ιδίους. Διότι δεν ενδιαφέρονταν τόσο πολύ για τη διαφύλαξη. Το ποίμνιο ήσαν Άραβες, ο κλήρος ήτο αραβικός. Δεν τους ενδιέφερε εάν θα έψαλλαν στην ελληνική, είτε στην αραβική, είτε σε άλλη γλώσσα. Διαφέρει το ένα από το άλλο. Ενώ αυτά είναι κτίσμα των Ελλήνων, είναι δικά μας. Εμείς τα δημιουργήσαμε. Εμείς τα αγοράσαμε. Εμείς τα κάναμε, και δεν είναι δυνατό να επιτρέψουμε σε κανέναν να επεισέλθει στα εσωτερικά του Πατριαρχείου.

Η υποκίνηση των ολιγάριθμων, όπως λέτε, Αράβων Ορθοδόξων και του Πατριαρχείου προήλθε εκ του θέματος των οικοπέδων, που φέρεται να ενοίκιασε το Πατριαρχείο στην κυβέρνηση του Ισραήλ για 99 χρόνια; Είναι πράγματι έτσι;

- Κάθε οργανισμός έχει, τέλος πάντων, μία σχετική περιουσία, από την οποία περιμένει και να ζήσει αλλά και να δημιουργήσει κάτι, όπως σχολεία, γυμνάσια, νοσοκομεία, κατοικίες και τα πάντα.

Τι περιέχει αυτή η συμφωνία, Μακαριότατε, με το Ισραήλ; Πέστε μας για να ξεκαθαρίσουμε και να μάθει ο ελληνικός λαός την αλήθεια, γιατί έχουν γραφτεί διάφορα.

- Έχουν γραφτεί διάφορα. Ο ελληνικός λαός έχει το δικαίωμα και το προνόμιο να πάει να τα δει μόνος του. Να δει αν είναι κακό αυτό ή καλό. Είχαμε ένα κτήμα εις τη Γιάφα. Το κτήμα αυτό το είχαν πάρει Εβραίοι το 1947 και το Πατριαρχείο επιχειρούσε επανειλημμένως να το εξαγοράσει. Δεν ήτο εύκολο. Εγώ ο ίδιος τους είχα καλέσει και τους παρακάλεσα να μας το δώσουν, διότι μας χρειάζεται. Ζήτησαν ενάμισι εκατομμύριο δολάρια. Πού να τα βρούμε εμείς. Βρήκαμε κάποια εταιρεία, στην οποία αποταθήκαμε, και τους είπαμε ότι είμεθα διατεθειμένοι να δώσουμε για αξιοποίηση, όπως γίνεται πάντοτε, αυτό το μέρος της περιουσίας μας. Συμφωνήσαμε, να μη σας τα πολυλογώ, να πάρει το Πατριαρχείο 34% και το υπόλοιπο να το πάρουν οι ίδιοι αυτοί που θα κτίσουν για τα έξοδά τους. Έγινε με χαρά αποδεκτή η απόφαση αυτή και από το ποίμνιο και από την κοινότητα. Τώρα τελείωσε το δεύτερο στάδιο των οικοδομών και το Πατριαρχείο εντός ολίγου χρονικού διαστήματος θα έχει ένα ικανό εισόδημα, που θα μπορέσει να σταματήσει αυτό το ζήτημα της επαιτείας. Εάν η ελληνική κυβέρνηση θέλει να βοηθήσει, να βοηθήσει. Αν δε θέλει, δεν θα εκλιπαρούμε, δώστε μας και δώστε μας και δώστε μας.

Το Πατριαρχείο είναι κτήτωρ της περιουσίας του και μπορεί να την αξιοποιεί, όπως αυτό νομίζει. Οι ψίθυροι σε βάρος του Πατριαρχείου είναι ψίθυροι σε βάρος της ελληνικής κυβέρνησης και της Ελλάδος

Αυτό δεν είναι καλό για ένα Πατριαρχείο. Έγιναν οι συμφωνίες αυτές, υπεγράφησαν και μου φαίνεται ότι δεν έχουν ζημιώσει το Πατριαρχείο αλλά απεναντίας έχουν βοηθήσει για την επιτέλεση των περαιτέρω σχεδίων του. Αυτή είναι η διαφορά μεταξύ Πατριαρχείου και εκείνων, οι οποίοι ζητούν τα χρήματα με τη δικαιολογία ότι είναι δικά τους, ανήκουν σ' αυτούς, πράγμα το οποίο είναι αναληθές, διότι και τα φιρμάνια υπάρχουν και τα έγγραφα υπάρχουν που αποδεικνύουν το Πατριαρχείο Ιεροσολύμων και τον τάδε επίσκοπο, τον τάδε μοναχό, τον τάδε κληρικό ως ιδιοκτήτες αυτών των εκτάσεων.

Το άλλο θέμα, Μακαριότατε, που αφορά την ενοικίαση της περιουσίας για 99 χρόνια, ήχησε κάπως άσχημα και στην ελληνική κυβέρνηση αλλά και στο ορθόδοξο ποίμνιο εκεί. Έτσι τουλάχιστον γράφτηκε στον Τύπο. Γιατί αυτή η συμφωνία, όταν γνωρίζουμε τις διαφορές που υπάρχουν τώρα μεταξύ των Παλαιστινίων και των Εβραίων;

- Το Πατριαρχείο είναι κτήτωρ αυτής της περιουσίας. Χρήματα δεν είχε για να κτίσει μέγαρα και σπίτια και καταστήματα. Αξιοποίησε αυτή την περιουσία και σήμερα είμεθα εις θέση να σας πω πως μπορείτε να ιδείτε τα ωραιότερα κτίσματα, τα οποία έχουν γίνει χωρίς να ξοδέψει

αρτυρίες των Αράβων

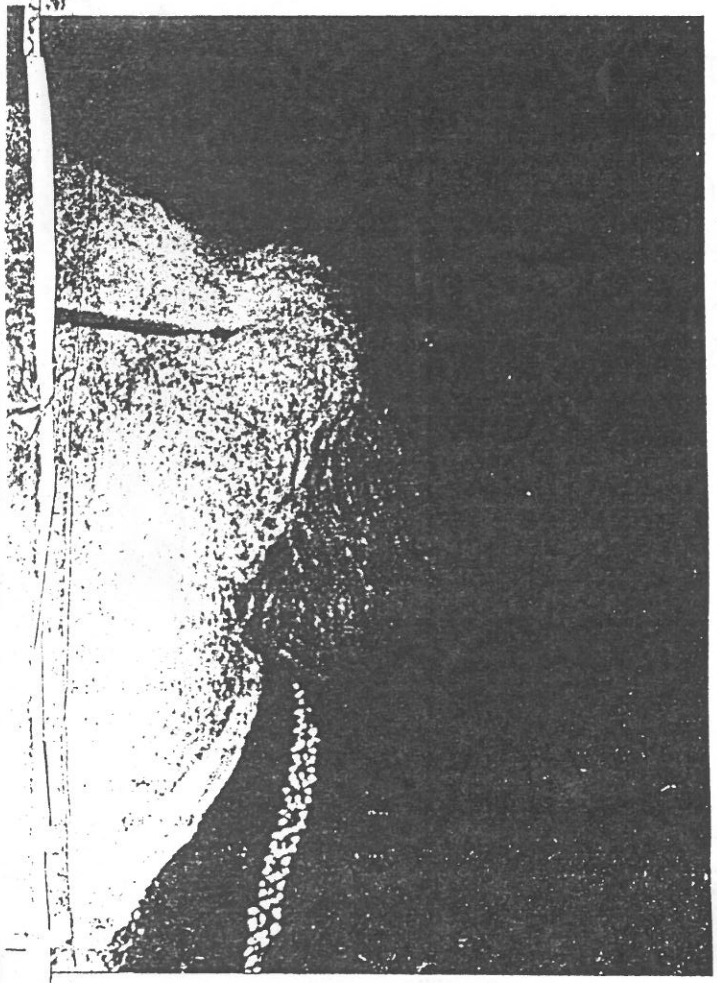

το ποιμνιό μας ούτε μία δεκάρα.

Μετά το τέλος των 99 ετών θα υπάρξει νέα συμφωνία;

- Όχι, όχι, όχι επανέρχονται αυτομάτως στο Πατριαρχείο.

Μπορεί σε άλλες χρονικές στιγμές να μη δημιουργείτο κανένα πρόβλημα, αλλά τώρα οι αποφάσεις συνέπεσαν με την οξύτητα και τις διαφορές μεταξύ Παλαιστινίων και Εβραίων;

- Ακούστε, θέλω να σας διαβεβαιώσω ότι το Πατριαρχείο σας εκπροσωπεί επαξίως σε εκείνη την περιοχή. Δεν είναι δυνατο να επιτρέψει σε κανέναν να ψιθυρίζει εις βάρος του Πατριαρχείου, διότι ψιθυρίζουν εις βάρος της ελληνικής κυβερνήσεως και της Ελλάδος. Και εμείς Έλληνες είμεθα και ως Έλληνες εργαζόμαστε εκεί πέρα και ως Έλληνες παραμένουμε. Είδατε να πάρω εγώ αυτά τα κτήματα ή να κτίσω κτήματα δικά μου και να τα αφιερώσω στους συγγενείς μου; Εάν υπάρχει ένα χαρτί που έχουν οι συγγενείς μου από το Πατριαρχείο, τότε είμαι πρόθυμος οτιδήποτε να υποστώ. Όλα είναι γραμμένα στο όνομα του Πατριαρχείου. Κι αυτό εδώ. Προτού να κατοικήσει μέσα ο Πατριάρχης πήγαμε και το γράψαμε στο όνομα του Πατριαρχείου. Και για το ζήτημα του Μετοχίου του Αγίου Κωνσταντίνου, τα ίδια. Επειδή κάνουμε το καθήκον μας, πρέπει να ακούσουμε και λόγια; Πώς έγιναν και γιατί έγιναν; Έγιναν επειδή θεωρήσαμε καλό να στερεώσουμε το Πατριαρχείο περισσότερο.

Με το θέμα του ξενώνα και τους εποίκους;

- Δεν υπάρχει εξέλιξη. Να, αυτά είναι που μας λυπούν περισσότερο και προσπαθούμε με κάθε τρόπο κάτι να κάνουμε. Καμία συμφωνία δεν υπάρχει, ούτε κι αυτοί παραδίδουν ακόμα το μνημείο αυτό.

Μακαριότατε, ένας προκαθήμενος Εκκλησίας λέγεται ότι είναι πραγματικός και καλός ηγέτης όταν ετοιμάζει και το διάδοχό του. Εσείς έχετε προετοιμάσει το διάδοχο σας;

- Όλοι είναι έτοιμοι να με διαδεχτούν. Και αυτά όλα που συμβαίνουν τελευταία πιθανόν να έχουν σχέση με αυτό το ζήτημα.

Πολλοί μίλησαν για παραίτησή σας. Ο κλονισμός της υγείας σας δεν σας επιτρέπει να ανταποκρίνεστε στα καθήκοντά σας. Όντως υπάρχει τέτοιο θέμα; Τίθεται θέμα παραιτήσεως;

-Είμαι ισόβιος.

Υπάρχει όμως κλίμα διαδοχής, που κάποιοι το συνδυάζουν με το αντίστοιχο κλίμα της διαδοχής που παρατηρήθηκε προσφάτως στην Εκκλησία της Ελλάδος.

- Όχι, παιδί μου. Δεν υπάρχει τέτοιο ζήτημα. Ο Θεός, ο οποίος μου έδωσε αυτή τη δύναμη να δημιουργήσω αυτά που δημιούργησα, όταν θελήσει να με πάρει εύχομαι τουλάχιστον να με πάρει σε καλή θέση και αντάξια των προσδοκιών Του και της Εκκλησίας.

Οι σχέσεις σας παλαιότερα με την Εκκλησία της Ελλάδος δεν ήταν και τόσο καλές. Π.χ. η Μητρόπολη Νέας Σμύρνης έκλεισε δύο μετόχια του Παναγίου Τάφου. Η Ιερά Σύνοδος σταμάτησε την περιφορά του δίσκου για τα Προσκυνήματα. Πώς αντιδρά το Πατριαρχείο σε όλ' αυτά;

- Το Πατριαρχείο δεν αντιδρά. Από την εποχή των Αποστόλων όλοι οι χριστιανοί έδιναν μια βοήθεια στο Πατριαρχείο για να μπορέσει να αντεπεξέλθει στα μεγάλα έξοδα τα οποία είχε πάντοτε. Τώρα φθάσαμε στην εποχή που για τον α' ή το β λόγο θέλησαν να το κόψουν. Τους ευχαριστώ πάρα πολύ για ό,τι έκαναν μέχρι σήμερα και θα ευχόμεθα πάντοτε γι' αυτούς, για την υγεία τους, για τη ζωή τους, για τα πάντα. Δεν μας πειράζει ότι έκοψαν την οικονομική ενίσχυση. Γι' αυτό θέλω να κάνω μια περιουσία μόνιμα στο Πατριαρχείο, που δεν θα μπορεί να έλθει κανένας να πει κόβω, περικόπτω τη βοήθεια, γιατί με στραβοκοίταξε ο Έξαρχος ή ο Πατριάρχης ή ο α' ή ο β'. Αυτός είναι ο λόγος. Και θα το επιτύχομε. Το έχομε ήδη επιτύχει.

> Η Εκκλησία και η Παράδοση θα εξετάσουν εάν το Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως έχει το δικαίωμα να συγκαλέσει Οικουμενική Σύνοδο...

Το Πατριαρχείο δεν συμμετέχει σε διαλόγους με τους Ρωμαιοκαθολικούς εδώ και αρκετό καιρό. Θα αλλάξετε την τακτική αυτή;

- Όχι. Η τακτική είναι η ιδία και θα παραμείνει η ιδία.

Με το θέμα του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών;

- Καμία σχέση δεν έχει το Πατριαρχείο μας από δογματικής πλευράς. Ως Πατριαρχείο έχει ορισμένες συζητήσεις με όλους αυτούς, άσχετες με την ένωση ή την οικουμενικότητα. Δεν έχουμε ούτε διάλογους ούτε τίποτα.

Πριν δύο περίπου χρόνια, αν δεν κάνω λάθος, υπήρξε μία κρατική συμφωνία μεταξύ των Εβραίων και του Βατικανού για τα Προσκυνήματα που εδραίωναν τη θέση του Βατικανού στο χώρο των Παναγίων Προσκυνημάτων. Αυτό έχει επιπτώσεις για το Ελληνορθόδοξο Πατριαρχείο;

- Καμία επίπτωση δεν υπάρχει, ούτε και το Πατριαρχείο αναγνώρισε τέτοιες συμφωνίες. Διότι, μπορεί να έγινε μια τέτοια συμφωνία μεταξύ των δύο κρατών, όπως είπατε προηγουμένως, δεν έχουν όμως επηρεάσει τις σχέσεις και την ιδιοκτησία του Πατριαρχείου επ' αυτώ. Βεβαίως, όπως είπα και προηγουμένως, πολλοί οι ερασταί μίας τέτοιας δόξας και μεγαλείου να είναι αυτοί οι κυρίαρχοι των Παναγίων Προσκυνημάτων. Αλλά δεν γίνεται τίποτα, ο Θεός φυλάσσει το Πατριαρχείο, ο Θεός είναι εκείνος ο οποίος καθοδηγεί το Πατριαρχείο. Ελπίζω με τη δύναμη του Θεού να τα κρατήσουμε ελληνικά, όπως επί τόσους αιώνες.

Πώς βλέπει αυτή την προετοιμασία για τη σύγκληση της Οικουμενικής Συνόδου το Πατριαρχείο Ιεροσολύμων;

- Το Πατριαρχείο Ιεροσολύμων πάντοτε συμμετείχε σε συνέδρια των Οικουμενικών Συνόδων. Και τώρα δεν θα λείψει πάλι. Θα δείξει το ενδιαφέρον του το μεγάλο για τη σύγκληση της Οικουμενικής Συνόδου. Εξαρτάται όμως το ποιος θα συγκαλέσει την Οικουμενική Σύνοδο. Όταν κανονισθούν ορισμένα θέματα, το Πατριαρχείο είναι πρόθυμο να διαθέσει τα πάντα για την επιτυχία του συνεδρίου αυτού.

Δεν έχει το δικαίωμα αυτό το Οικουμενικό Πατριαρχείο;

- Αυτό θα το εξετάσει η Εκκλησία και η Παράδοση.

Οι σχέσεις με τις άλλες διορθόδοξες Εκκλησίες;

- Και με το Πατριαρχείο Κων/πόλεως είναι άριστες. Και με τα άλλα Πατριαρχεία επίσης.

Υπάρχουν αρκετά εκκλησιαστικά προβλήματα στα Βαλκάνια και παρατηρούνται σχισματικές τάσεις;

- Να ευχηθούμε να μη μεγαλώσουν τα σχίσματα.

Το θέμα της Ουνίας;

- Αυτό ενδιαφέρει άμεσα το Πατριαρχείο, που αγωνίζεται και θα αγωνίζεται για την ασφάλεια και σωστή καθοδήγηση του ποιμνίου του.

Είχαμε αλλαγές σε δύο ελληνικές ορθόδοξες Εκκλησίες. Πιστεύετε ότι αυτές οι αλλαγές θα βοηθήσουν την Ορθοδοξία;

- Όλοι οι Προκαθήμενοι των ορθοδόξων Εκκλησιών ήταν πιστοί στο καθήκον τους και προσπαθούσαν να δοξάσουν και την Εκκλησία και το Εθνος. Δεν ήταν κάτι το νέο η εκλογή, η αλλαγή ή ο θάνατος αρχιερέων, αρχιεπισκόπου, πατριάρχου, αυτά πάντα θα γίνονται. Αρκεί να παραμείνουμε πιστοί στο έργο μας.

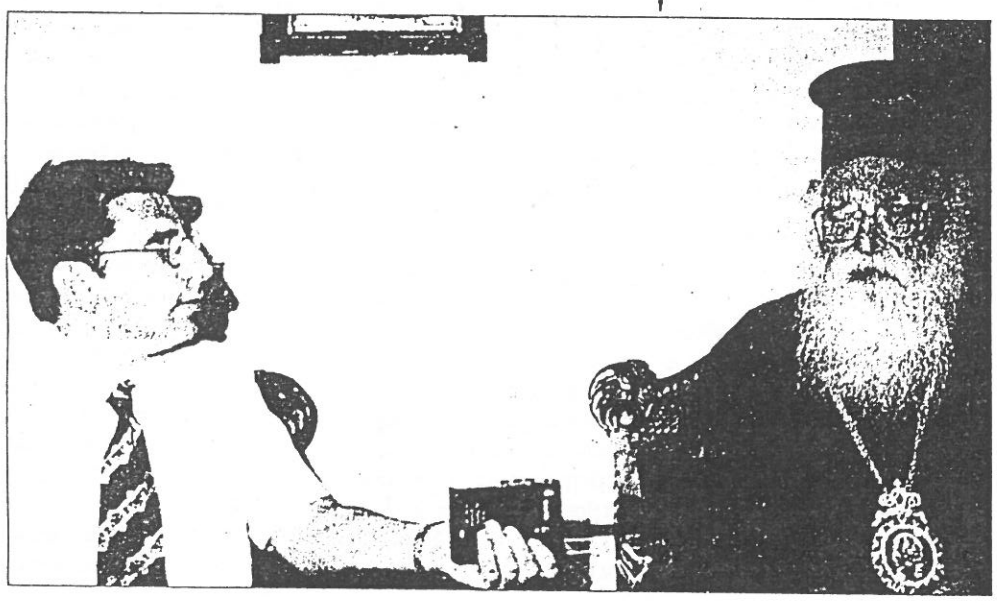

> Εάν η ελληνική κυβέρνηση θέλει να βοηθήσει, ας βοηθήσει. Αν δεν θέλει, δεν θα εκλιπαρούμε, δώστε μας και δώστε μας και δώστε μας